

Валентина ГУМЕНЮК

здобувачка освітньо-професійної програми
«Менеджмент закладів охорони здоров'я», ЗУНУ
(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри
менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ
Лідія КРУП'ЯК)

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАТИВНОЇ СИСТЕМИ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ДО УМОВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Сучасний етап розвитку системи охорони здоров'я характеризується активним упровадженням цифрових технологій, що трансформують традиційні підходи до організації медичної допомоги. Підвищення ефективності комунікацій та оптимізація інформаційних потоків стають необхідною умовою якісного функціонування медичних установ. Цифровізація спрямована не лише на покращення управлінських процесів, а й на підвищення доступності та безпеки медичних послуг, що потребує модернізації інформаційно-комунікативної системи закладів охорони здоров'я.

Актуальність дослідження зумовлена зростанням обсягів медичної інформації, необхідністю швидкого обміну даними між фахівцями різного рівня, потребою у дистанційних медичних сервісах та вимогами до кібербезпеки медичних даних. У зв'язку з цим назріває потреба у визначенні напрямів удосконалення існуючих систем і розробці рекомендацій щодо їх цифрової трансформації.

У межах цифрової трансформації закладів охорони здоров'я одним із ключових напрямів виступає розвиток електронної медичної інфраструктури. Центральне місце в цьому процесі посідає створення інтегрованих медичних інформаційних систем, здатних забезпечувати безперервний обмін даними між структурними підрозділами, а також між різними рівнями медичної допомоги [3]. Важливою складовою виступає удосконалення електронної медичної картки пацієнта, яка забезпечує централізоване зберігання клінічно

значущої інформації в уніфікованому цифровому форматі. Це сприяє підвищенню точності та оперативності діагностики, посиленню спадкоємності лікування, зменшенню дублювання медичних процедур і скороченню часу на обробку медичної документації.

Не менш важливим напрямом є автоматизація управлінських та клінічних процесів, яка охоплює електронний документообіг, використання електронних рецептів, цифрових клінічних протоколів та інтегрованих систем підтримки клінічних рішень. Застосування таких технологій суттєво зменшує адміністративне навантаження на медичний персонал, підвищує точність оформлення документів і сприяє впорядкуванню організаційної діяльності закладу [2; 3]. Водночас автоматизовані системи планування ресурсів (ERP) забезпечують ефективне управління фінансовими, кадровими та матеріально-технічними ресурсами, що є основою для підвищення ефективності управлінських процесів. Значну роль у забезпеченні доступності медичної допомоги відіграє розвиток телемедицини та дистанційних сервісів [1]. Використання телемедичних технологій дозволяє проводити консультації, дистанційну діагностику, моніторинг стану хронічних хворих та організовувати консилиуми між фахівцями незалежно від їхнього місцезнаходження. Це сприяє розширенню можливостей для пацієнтів у віддалених місцевостях, підвищує оперативність прийняття клінічних рішень та оптимізує використання кадрового потенціалу медичних закладів.

У контексті цифровізації особливого значення набуває питання кібербезпеки та захисту медичної інформації [2; 3]. Зростання обсягів електронних даних та підвищення вимог до конфіденційності і цілісності інформації зумовляють необхідність упровадження сучасних механізмів захисту. До них належать використання криптографічних засобів, біометричної й багатофакторної автентифікації, систем виявлення кіберзагроз, а також регулярне резервне копіювання даних. Важливим чинником формування безпечного інформаційного середовища є підвищення кіберграмотності медичного персоналу, що мінімізує ризики

людського фактору. Інтеграція цифрових сервісів для пацієнтів є ще одним пріоритетним напрямом удосконалення інформаційно-комунікативної системи. Функціонування особистих кабінетів, мобільних додатків та чат-ботів створює передумови для підвищення рівня пацієнт-орієнтованості медичного закладу. Такі сервіси забезпечують можливість самостійного запису на прийом, отримання результатів діагностичних досліджень, доступу до призначень і рекомендацій, а також дистанційного отримання консультацій. Завдяки цьому підвищується відкритість діяльності закладу та рівень задоволеності пацієнтів.

Використання аналітики та технологій штучного інтелекту відкриває нові можливості для оптимізації клінічних і управлінських процесів[2]. Застосування великих даних, предиктивної аналітики та машинного навчання дозволяє формувати прогностичні моделі епідеміологічних процесів, оптимізувати розподіл ресурсів, підвищувати точність діагностики та ефективність лікування. Інтелектуальні системи аналізу медичних зображень і алгоритми контролю якості медичних послуг посідають дедалі важливіше місце у цифровій медицині.

Завершальним, але не менш значущим напрямом є підвищення цифрових компетентностей персоналу. Ефективність упровадження цифрових рішень значною мірою залежить від рівня підготовки та готовності медичних працівників до їх використання[3]. Підвищення цифрової грамотності передбачає навчання щодо роботи з медичними інформаційними системами, принципами безпечного обігу даних, використання телемедичних платформ і застосування цифрового обладнання. Формування відповідних компетентностей забезпечує стійкість цифрових змін і сприяє досягненню високої якості медичних послуг.

Результати дослідження свідчать, що цифровізація охорони здоров'я є комплексним процесом, який охоплює технологічну, організаційну, комунікаційну та освітню складові. Найбільш ефективною є стратегія, заснована на поступовій інтеграції

цифрових рішень, стандартизації процесів і орієнтації на потреби пацієнтів. Водночас ключовими викликами залишаються питання кібербезпеки, фінансове забезпечення, технічна сумісність систем та необхідність зміни управлінської культури в медичних установах.

Отож, удосконалення інформаційно-комунікативної системи закладу охорони здоров'я потребує цілісного та багатоаспектного підходу, що передбачає модернізацію медичної інфраструктури, автоматизацію ключових процесів, розвиток телемедицини й упровадження зручних цифрових сервісів для пацієнтів. Особливо важливими умовами успішної цифрової трансформації є забезпечення високого рівня кібербезпеки та формування цифрових компетентностей медичного персоналу. Інтеграція аналітичних технологій, великих даних і систем штучного інтелекту суттєво підвищує якість медичних послуг, оптимізує прийняття управлінських і клінічних рішень та розширює потенціал медичної установи. Реалізація цих напрямів створює підґрунтя для підвищення конкурентоспроможності закладів охорони здоров'я, покращення доступності та безпеки медичної допомоги, а також всебічного розвитку сучасної цифрової медицини.

Список використаних джерел:

1. Запорожан Л. П., Теренда Н. О., Литвинова О. Н., Панчишин Н. Я., Феш М. С. Необхідність розвитку української телемедицини за сучасних умов. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України, 2020. № 2, С. 65–71.
2. Модернізація менеджменту та публічного управління в системі охорони здоров'я / кол. монографія за науковою ред. д.е.н. Шкільняка М.М., д.е.н. Желюк Т.Л. Тернопіль, Крок. 2020. 560 с.
3. Сорока І. М. Наукове обґрунтування оптимізації використання електронних технологій в умовах розвитку України, 2023. №2. С. 119–128.